

TUBERKULOZA KROZ POVIJEST

LESKOVAR D.¹

¹ KBC Zagreb, Zagreb, Croatia
Odjel za respiracijske infekcije

Objective:

Povijest tuberkuloze seže u daleku prošlost. Najraniji dokaz o *Mycobacterium tuberculosis* prestavljaju znakovi bolesti u ostacima bizona od prije 17000 godina. Također ostaci kostura pokazuju da su ljudi bolovali od tuberkuloze i 4000 godina prije Krista.

Prije industrijske revolucije narodne su priče povezivale tuberkulozu s vampirima. Tek 1689. godine engleski liječnik je potvrdio postojanje plućne tuberkuloze kao bolesti. 1839. godine njemački profesor medicine dao je naziv tuberkulozi.

U 19. stoljeću tuberkuloza je bila na glasu kao bolest siromašne populacije. Tek 1880. godine znanstvenici su zaključili da se radi o zaraznoj bolesti. Smrtnost je bila vrlo visoka (oko 25% od svih smrtnih slučajeva). 1882. njemački bakteriolog Robert Koch otkrio je i opisao bacila koji uzrokuje tuberkulozu. Kasnije je dobio i Nobelovu nagradu za to otkriće.

Nadalje u Francuskoj se 1906. godine počelo raditi na cjepivu protiv tuberkuloze, no tek je 1921. primjenjeno prvi puta na ljudima. 1946. razvojem streptomicina započelo je i liječenje tuberkuloze te se smanjio broj smrtnih slučajeva. Premda se očekivalo da će se tuberkuloza u potpunosti iskorijeniti 1980. pojavi rezistentnih sojeva smanjila je tu mogućnost. 1993. Svjetska zdravstvena organizacija proglašila je globalno hitno stanje.

Danas prosječno 10 milijuna ljudi godišnje oboli od tuberkuloze od čega 1,5 milijuna ima smrtni ishod. 2015. Svjetska zdravstvena organizacija pokrenula je End of TB strategy (strategija završetka tuberkuloze) kojoj je cilj do 2035. iskorijeniti tuberkulozu. Iako su rezultati zadovoljavajući, da bi se postigao glavni cilj, godišnji pad globalne stope obolijevanja i stope smrtnosti moraju se znatno ubrzati.